

DG Controlebeleid

Directie Plantenbescherming & Veiligheid van de Plantaardige productie

Principes van de verplichte fyto-sanitaire maatregelen naar aanleiding van besmettingen met cysteaaltjes

Ontwerp : MESURES_Globodera_V02_R03_NL.doc van 13/11/2007

Beschouwingen vooraf

Overwegende dat de hele sector (d.w.z. de telersorganisaties, de organisaties van handelsoperatoren, de diensten voor technische begeleiding en de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek) zich heeft verenigd met het oog op deelneming aan een project betreffende het opmaken van een geïntegreerd programma ter bestrijding van PCN (Potato cyst nematods of aardappelvysteaaltjes) met als doel de verspreiding van PCN te stoppen,

aangezien de reglementaire maatregelen die tot nu toe werden getroffen het niet mogelijk maakten deze verspreiding tegen te gaan,

gelet op het feit dat de verspreiding van het PCN op het Belgische grondgebied zeer heterogeen is waarbij sommige gebieden besmet zijn en andere vrij van besmetting zijn gebleven en dat de pootgoedproductie in het bijzonder beschermd zou moeten worden,

rekening houdend met de nieuwe Europese richtlijn (2007/33/EG van 11 juni 2007) betreffende de bestrijding van het aardappelvysteaaltje waarin bijzondere bestrijdingsmaatregelen worden vastgelegd,

voor enerzijds percelen die officieel besmet zijn verklaard in aansluiting op de verplichte bodemanalyses vóór het planten van pootaardappelen en andere in bijlage I vermelde voor de opplant bestemde planten,

anderzijds percelen die officieel besmet zijn verklaard in aansluiting op de in samenhang met de survey uitgevoerde bodemanalyses,

en, ten slotte, voor de in bijlage I vermelde aardappelen of planten die afkomstig zijn van een perceel dat besmet werd verklaard na afloop van een van in de twee voorgaande alinea's beschreven analyses,

besloot het FAVV de procedures voor toepassing van de bestrijdingsmaatregelen aan te passen met het oog op een vlot verloop van het onderzoek dat in samenhang met het project wordt verricht en op die manier de vastlegging aan te moedigen van nieuwe maatregelen die aangepast zijn aan de lokale voorwaarden en in overeenstemming zijn met artikel 9 punt 2 van de richtlijn.

Opgelet : deze toepassingsprocedures gelden alleen tijdens de periode dat het project loopt en geenszins na de datum van inwerkingtreding van de nieuwe richtlijn betreffende PCN, nl. 1/7/2010.

Definities

- Voorraad : alle partijen of delen van partijen die zonder tastbare afscheiding in één enkele cel worden bewaard, eventueel met duidelijke merken als identificatie
- Partij : een partij bestaat uit aardappelen van eenzelfde ras die afkomstig zijn van hetzelfde perceel ; verscheidene delen van één enkele partij kunnen in verschillende voorraden worden bewaard
- Het Project : dit is het NEMADECIDE –project of een van de representatieve organen ervan

Meldingsplicht

1. De betrokken operator (producent, verwerker, handelaar of laboratorium) moet de op partijen aardappelen of op percelen vastgestelde besmettingen melden.

De melding moet aan het FAVV worden gericht. Gedurende de hele tijd dat het Project loopt en tot uiterlijk 30/06/2010 mag de melding, bij wijze van tijdelijke afwijking, aan het Project worden gericht.

KB 10/08/2005, art. 4

Officiële verklaring van de besmetting

2. Er vindt een officiële bemonstering-analyse plaats wanneer de melding niet steunde op een officiële bemonstering-analyse, wanneer bovengenoemde melding is gericht aan het FAVV, en wanneer het beheer van de bestrijdingsmaatregelen door het FAVV wordt verzekerd.

In de andere gevallen verwezenlijkt het Project een bemonstering-analyse ter bevestiging.

3. Modaliteiten van de officiële bemonstering-analyse of van de bemonstering-analyse ter bevestiging:
 - Als het gaat om een partij aardappelen, worden de analyses uitgevoerd op ofwel een van de partij genomen monster van aanklevende grond, ofwel een op het perceel genomen grondmonster waar de partij werd geoogst,
 - als de analyses de aanwezigheid van levensvatbare cysten in een deel van de partij aantonen, wordt de hele partij, d.w.z. alle eventueel afzonderlijk opgeslagen delen ervan, officieel besmet verklaard,
 - als het gaat om een perceel moeten de analyses worden uitgevoerd op een van het bedoelde perceel afkomstig grondmonster.
4. In geval van een officiële bemonstering-analyse, vallen alle kosten voor bemonsteringen en analyses die nodig zijn om de besmetting officieel te kunnen bevestigen, met uitzondering van zij die op verzoek van de

operator worden uitgevoerd in samenhang met de afgifte van een plantenpaspoort of een fyto-sanitair certificaat, ten laste van het FAVV.

5. Officiële besmetverklaring :

- Een partij aardappelen of een perceel is officieel besmet verklaard in aansluiting op officiële analyses

Als de besmetting officieel vastgesteld is, wordt de partij/het perceel onderworpen aan verplichte bestrijdingsmaatregelen waarvan de toepassingsprincipes worden beschreven in dit document.

KB. 10/08/2005, art.2 (en bijlage I.A.II, a) 1en 2) en art.5

- Als de besmetting aangetoond is in samenhang met het Project door een bevestigingsanalyse, zijn dezelfde bestrijdingsmaatregelen verplicht. Hun totstandbrenging wordt dan door het Project begeleid.

Vastlegging van de omvang van de besmetting

6. Bepaling van de omvang van de besmetting:

- als de besmetting betrekking heeft op een partij of een deel van een partij aardappelen die van de rest van de voorraad kunnen worden onderscheiden :
 - er wordt een bufferstrook van 2 meter afgebakend aan weerszijden van de partij of elk van de delen van de partij. De fyto-sanitaire maatregelen gelden voor de gehele besmette partij en de aldus afgebakende bufferstroken.
- als de besmette partij niet kan worden onderscheiden van de rest van de voorraad :
 - de officiële analyse wordt uitgevoerd op een van de hele voorraad genomen monster.

7. Als de grondbemonstering zodanig wordt uitgevoerd dat het mogelijk is een onderscheid te maken tussen besmette delen van het perceel en niet-besmette delen,

en als, wat consumptieaardappelen betreft en per schijf van 5 ha, alle besmette delen van percelen bij samenvoeging niet meer dan 2 aaneengesloten afzonderlijke besmette zones vormen in het perceel, worden alleen de besmette delen van het perceel of de aaneengesloten besmette delen, aan weerszijden uitgebreid met een bufferzone van 10 m en in de lengte doorgetrokken tot aan de perceelsgrenzen, officieel besmet verklaard en onderworpen aan bestrijdingsmaatregelen.

Dit geldt eveneens voor percelen die bestemd zijn voor de productie van pootgoed maar, in dat geval, is per perceel en per schijf van 5 ha slechts 1 aaneengesloten besmette zone toegestaan.

Richtl. 2007/33/EG art.3 « perceel » (meedelen aan de Commissie)

Algemene maatregelen

De betrokken operator van wie een perceel of een partij besmet werd bevonden moet ermee instemmen dat hij zich zal schikken naar de

maatregelen die worden opgelegd door het FAVV of door het Project, al naargelang van de instelling aan wie hij de besmettingen meldt. De principes waarop deze maatregelen steunen zijn in deze nota vastgelegd. Alle met een (P) aangeduide maatregelen gelden alleen in samenhang met het Project.

Fytosanitaire maatregelen met betrekking tot officieel besmet verklaarde aardappelpartijen of waarvan de besmetting door het Project werd bevestigd

8. De besmette partijen mogen niet worden uitgevoerd naar derde landen en mogen desgevallend niet worden geplant.
9. Om verspreiding van de cysten op landbouwgronden te vermijden, moeten alle bijzondere bestrijdingsmaatregelen beantwoorden aan de hierna vermelde principes.
10. De principes van de voor besmette partijen geldende maatregelen zijn:
 - de besmette partijen moeten voordat ze in de handel worden gebracht zo worden behandeld dat ze niet meer besmet zijn :
 - de besmette partijen moeten perfect worden schoongemaakt volgens de procédés van droge grondafscheiding (grond verwijderen, sorteren, borstelen),
 - afgevalen grond en sorteerafval en, desgevallend, afval verkregen bij de verwerking of de bereiding en verpakking vóór het in de handel brengen, moet eveneens op een veilige manier worden behandeld, conform de in punt 11 vermelde aanwijzingen om verspreiding van de parasiet te vermijden

bij rechtstreekse verkoop (situatie die niet wordt gedekt door richtlijn 2007/33/EG)

OF

- de rechtstreekse levering aan een bedrijf voor industriële verwerking of bereiding-verpakking met het oog op het in de handel aanbieden aan de eindgebruiker, dat beschikt over geschikte afvalverwijderingsprocedures die voldoen aan de voorschriften van punt 11. De lijst van deze bedrijven wordt jaarlijks overgemaakt aan het FAVV.

Richtl. 2007/33/EG Art. 10.1, b) en bijlage III.B
 - OF rechtstreekse levering voor veevoeders aan stalvee op voorwaarde dat de afgevalen grond wordt behandeld in overeenstemming met de in punt 11 gegeven aanwijzingen,

(niet in richtlijn 2007/33/EG beschreven situatie)
 - (P) OF enige andere behandeling die even efficiënt is op voorwaarde dat zij in samenhang met het Project werd gevalideerd en officieel door het FAVV werd aanvaard,
 - OF, als laatste mogelijkheid : storten of composteren of vergisten
11. Er zijn verscheidene alternatieven toegestaan voor een gepaste behandeling van grond, sorteerafval en verwerkingsafval :
- afgevalen aarde en, in de mate van het mogelijke, wasslib, moeten :

- worden afgevoerd naar een erkende stortplaats of worden gebruikt als aanvulgrond op voorwaarde dat zij geen gevaar vormen voor landbouwpercelen of voor enige andere bestemming buiten de landbouw, met attest van de ontvanger,
- OF op blijvend grasland of op het perceel van oorsprong worden uitgespreid, mits de hoofdgebruiker (eigenaar of houder van de landbouwpacht) daarmee instemt en mits de verbintenis wordt aangegaan om alle andere gebruikers van het perceel in kennis te stellen,
- er gelden geen voorschriften voor verwerkingsafval dat tijdens het proces een afdoende warmtebehandeling onderging
- verwerkingsafval dat geen afdoende warmtebehandeling onderging en sorteerafval moet:
 - rechtstreeks voor de voeding van dieren op stal worden gebruikt,
 - OF gecomposteerd of vergist worden,
 - OF worden gestort of verbrand op een officieel erkende plaats voor afvalverwerking,
 - (P) OF enige andere behandeling ondergaan die even efficiënt is, mits die in samenhang met het Project werd gevalideerd en officieel door het FAVV werd aanvaard,

Fytosanitaire maatregelen met betrekking tot officieel besmet verklaarde percelen of waarvan de besmetting door het Project werd bevestigd door onderzoeken die overeenstemmen met de officiële onderzoeken houdende art. 4 §1 of officiële onderzoeken houdende art. 6 §1 van de Richtlijn 2007/33:

12. het officieel besmet verklaarde perceel of deel van een perceel behoudt die status gedurende 6 jaar. Op het einde van die periode wordt het perceel officieel herbemonsterd en getest volgens het basisprotocol (1500ml/ha).

Richtl. 2007/33/EG, art. 8 en bijlage III, deel III, C)

13. Gedurende de volledige periode dat het perceel besmet is verklaard, is het verboden de volgende gewassen te telen:

- aardappelen, met uitzondering van aardappelen die worden geteeld in samenhang met de in punt 15 weergegeven bestrijdingsmaatregelen, en andere waardplanten (tomaat, aubergine, ...),
- nochvoor de opplant bestemde planten met wortels.

(Richtl. 2000/29 bijl..IV.A.II.2,4)

Er worden de landbouwer meerdere mogelijkheden geboden om de duur van deze periode in te korten :

14. Na de eerste positieve officiële analyse kan hij een tweede analyse aanvragen (tegenanalyse) die volgens het basisprotocol wordt uitgevoerd (1,5 kg grond/ha): als het resultaat negatief is, wordt het perceel vrij van besmetting verklaard en is het niet langer onderworpen aan de fytosanitaire maatregelen.

Als het resultaat nog steeds positief is of geen tweede analyse werd aangevraagd :

15. kan de teler en of meerdere van de volgende bestrijdingsmaatregelen toepassen en daarbij, al naargelang van het geval, de voorschriften van het project of van het FAVV in acht nemen :

- wat de productie van consumptieaardappelen betreft, teelt van rassen die resistent zijn tegen de bij de officiële tests vastgestelde aanwezige pathogene types,

richtl 2007/33/CE, art 9.2

- (P) ontsmetting van de grond met een erkende nematicidezie lijst op de website van fytoweb)
- (P) teelt van lokplanten (*Solanum sisymbriifolium* of raketblad) of teelt van aardappelen als lokplant waarbij ten vroegste op 30 april wordt geplant en met vernietiging bij middel van glyfosaat of enige andere toegestane herbicide die opslag tegengaat, voordat de cysten rijp zijn, d.w.z. uiterlijk 40 dagen nadien en niet later dan 20 juni. De toegepaste teelttechnieken moeten het mogelijk maken een optimale efficiëntie van de lokplanten te garanderen (hoge zaai-/plantdichtheid, knollen planten op vlakke grond en niet op ruggen , ...)
- (P) OF enige andere in samenhang met het Project gevalideerde methode die dezelfde efficiëntie biedt, voor zover het FAVV er vooraf mee heeft ingestemd,

Richtl. 2007/33/EG, art.9.2 (andere maatregelen ; meedelen aan COM en andere LS)

16. Indien één of meerdere van deze maatregelen werden toegepast wordt de periode waar na afloop de producent een nieuwe bemonstering-analyse kan aanvragen teruggebracht tot 3 jaar.
